

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 233.723 van 4 februari 2016
in de zaak A. 210.535/VII-38.953.**

In zake : Gert LAURIJSSEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jef Peeters
 kantoor houdend te 2300 Turnhout
 Gemeentestraat 4, bus 6
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bart Bronders
 kantoor houdend te 8400 Oostende
 Archimedesstraat 7
 bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :
 de BVBA BRUVARKO
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jan Surmont
 kantoor houdend te 2300 Turnhout
 de Merodelei 112
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 24 oktober 2013, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 19 augustus 2013 waarbij, eensdeels, het ministerieel besluit van 20 augustus 2012 wordt ingetrokken en, anderdeels, het bestuurlijk beroep ingediend tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 9 juni 2011, houdende de weigering aan de BVBA Bruvarko van de

milieuvergunning voor het veranderen door toevoeging, wijziging en uitbreiding van een varkenshouderij, gelegen aan de Hofstraat 4 te Ravels, gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde milieuvergunning wordt verleend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 228.049 van 10 juli 2014 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing gedeeltelijk ingewilligd.

Verzoeker, de verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 22 september 2014. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Dieter Decock heeft een verslag opgesteld.

De verwerende en de tussenkomende partij hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. Verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 januari 2016.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Leen Bogaerts, die loco advocaat Jef Peeters verschijnt voor verzoeker, advocaat Clive Rommelaere, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Koen Van Den Wyngaert, die loco advocaat Jan Surmont verschijnt voor de tussenkomenende partij, zijn gehoord.

Auditeur Dieter Decock heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De tussenkomenende partij exploiteert een varkensbedrijf, gelegen aan de Hofstraat 4 te Ravels. De inrichting werd op 15 april 2008 vergund voor het houden van 400 varkens.

3.2. Op 24 oktober 2008 dient de tussenkomenende partij een aanvraag in voor het verkrijgen van een milieuvergunning om de varkenshouderij te veranderen door toevoeging, wijziging en uitbreiding. Het voorwerp van de beoogde verandering bestaat concreet uit:

- de toevoeging van het kadastraal perceel nr. 1-B-273m;
- de wijziging door omvorming van plaatsen voor 180 zeugen naar plaatsen voor andere varkens;
- de uitbreiding met:
 - bijkomenende plaatsen voor andere varkens zodat er voortaan plaatsen zijn voor 2.880 andere varkens in 1 nieuwe stal;
 - de opslag van 27.600 kg zwavelzuur in een bovengrondse tank;
 - een grondwaterwinning op een diepte van 228 meter met een maximaal opgepompt debiet van 21 m³ per dag en 7.733 m³ per jaar.

3.3. Bij besluit van 23 april 2009 weigert de deputatie van de provincie Antwerpen de gevraagde milieuvergunning en verklaart zij de melding van een aantal klasse 3-inrichtingen zonder voorwerp.

3.4. Tegen voormeld weigeringsbesluit stelt de aanvrager van de vergunning administratief beroep in bij de Vlaamse regering.

3.5. Met een besluit van 26 maart 2010 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep van de tussenkomen partij tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 23 april 2009 gegrond; de beroepen beslissing wordt opgeheven en aan de tussenkomen partij wordt de gevraagde vergunning verleend.

3.6. Voormeld ministerieel besluit wordt door de Raad van State geschorst bij arrest nr. 208.673 van 4 november 2010 en vervolgens vernietigd bij arrest nr. 214.498 van 7 juli 2011.

3.7. Intussen heeft de tussenkomen partij op 29 november 2010 een nieuwe milieuvergunningsaanvraag ingediend. Anders dan in de initiële aanvraag is het, conform een bijkomend geuronderzoek, nu de bedoeling de nieuwe stal uit te rusten met een ecocombiwasser (geurreductie 85 % - ammoniakreductie 85 %) en geen 2.550 doch wel 2.250 biggen onder te brengen in de bestaande stal die voorzien wordt van een zogenaamd “systeem V-1.5.”, met gescheiden water- en mestkanaal.

3.8. Op 9 juni 2011 weigert de deputatie van de provincie Antwerpen de gevraagde vergunning.

3.9. De tussenkomen partij stelt andermaal bestuurlijk beroep in tegen de in eerste aanleg genomen weigeringsbeslissing.

3.10. Op 8 februari 2012 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep gegrond, heft zij de beroepen beslissing op en verleent zij de gevraagde vergunning.

3.11. Ook tegen voormeld besluit dient verzoeker een annulatieberoep en een vordering tot schorsing in bij de Raad van State (zaak A. 204.548/VII-38.498).

3.12. Op 29 mei 2012 richt de raadsman van de tussenkomende partij een brief aan de bevoegde Vlaamse minister waarin wordt gesteld dat het tweede en het vierde middel, aangevoerd in zaak A. 204.548/VII-38.498, “zeer problematisch” lijken te zijn en dat “de kans dat de Raad van State deze middelen ernstig c.q. gegrond acht [...] zeer reëel [lijkt] te zijn”. Zij wijst er meer in het bijzonder op dat “het besluit [...] een duidelijk identificeerbare passage [had] moeten opnemen waaruit op afdoende wijze blijkt dat een MER-screening werd uitgevoerd” en tevens dat “een paragraaf [...] [had moeten] worden opgenomen in verband met de watertoets (cfr. 3de middel)”. Zij meent dat het “in beide gevallen [...] om een formeel aspect [gaat] dat kan worden rechtgezet in een nieuw te nemen beslissing” en zij verzoekt de minister “te willen overwegen het desbetreffende besluit in te trekken en een nieuwe beslissing te [...] nemen”.

3.13. Bij arrest nr. 220.268 van 10 juli 2012 schorst de Raad van State het ministerieel besluit van 8 februari 2012 op grond van de volgende overwegingen:

“Blijkens de motieven van het bestreden besluit wordt de door de inrichting voortgebrachte geurhinder aanvaardbaar geacht omdat de nieuwe varkensstal uitgerust zal worden met een ecombiwasser (geurreductie 85 % - ammoniakreductie 85 %) en in de bestaande stal, waarin voortaan maximaal 2.250 biggen gehouden mogen worden, een ammoniakemissiearme techniek zal worden toegepast, namelijk een gescheiden water-mestkanaal (type V-1.5.). De verwerende partij stelt dat door die maatregelen, die als bijzondere vergunningsvoorwaarde worden opgelegd, ‘een stand still inzake geurhinder bekomen wordt ten opzichte van de huidig vergunde situatie’. Die conclusie is gebaseerd op een bijkomend geuronderzoek dat in opdracht van de aanvrager van de vergunning werd uitgevoerd.

Die bijkomende geurstudie verschilt op merkwaardige wijze van de geurstudie die de exploitant naar aanleiding van de vorige milieuvergunningsaanvraag heeft laten uitvoeren. Zo gaat de nieuwe geurstudie bij de oorspronkelijk vergunde situatie met 400 varkens, uit van vier woningen in woongebied met landelijk karakter met gering effect tussen 1 en 1,5 OU_E/m^3 , om te besluiten tot een daling met twee woningen in de nieuw vergunde situatie. Evenwel werd in de vorige geurstudie nog geponeerd dat er zich thans in diezelfde situatie geen enkele woning bevindt, hetgeen de voormelde conclusie zou veranderen naar een stijging met twee woningen. Wat voorts de woningen in agrarisch gebied betreft, hanteert de nieuwe geurstudie als uitgangspunt bij de oorspronkelijk vergunde situatie dat er 29 woningen zijn met gering negatief effect tussen 1,5 en 3 OU_E/m^3 , 10 woningen met matig negatief effect tussen 3 en 10 OU_E/m^3 en 1 woning met een negatief effect van meer dan 10 OU_E/m^3 . In de vorige geurstudie bedroegen deze cijfers nog respectievelijk 13, 9 en 0 woningen. Alleen al voor de woningen met ‘gering negatief effect’, zou zulks geen daling met twee betekenen, doch meer dan een verdubbeling.

Het uitgangspunt van de beide geurstudies verschilt grondig en daarvoor wordt door de verwerende partij geen enkele verklaring bijgebracht. In de huidige stand van het geding wordt derhalve aangenomen dat de beweerde standstill inzake geurhinder de vereiste feitelijke grondslag ontbeert, minstens dat die grondslag voorwerp is van stellige kritiek”.

3.14. Met een besluit van 20 augustus 2012 trekt de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur haar besluit van 8 februari 2012 in. Tegelijk wordt aan de tussenkomende partij een nieuwe milieuvergunning verleend.

3.15. Met zijn arrest nr. 222.214 van 24 januari 2013 schorst de Raad van State het ministerieel besluit van 20 augustus 2012, op grond van dezelfde motieven als deze van het arrest nr. 220.268 van 10 juli 2012.

3.16. Bij besluit van 19 augustus 2013 trekt de Vlaamse minister van Leefmilieu het geschorste besluit van 20 augustus 2012 in. Tegelijk verleent zij aan de tussenkomende partij andermaal de gevraagde milieuvergunning.

Dit is het bestreden besluit. Het is als volgt gemotiveerd:

“Overwegende dat met de huidige hier voorliggende aanvraag de aanvrager dezelfde uitbreiding beoogt te bekomen van 400 varkens naar 2.880 andere varkens in een nieuwe stal die uitgerust wordt met een ecocombiwasser (geurreductie 85 % - ammoniakreductie 85%); dat het gaat om een dossier dat

een aantal milieutechnische aanpassingen bevat ten opzichte van het vorige ingetrokken dossier;

Overwegende dat het aantal niet-vergunningsplichtige biggen volgens het beroepsschrift verminderd wordt tot 2.250 (oorspronkelijk: 2.550); dat de niet-vergunningsplichtige biggen in de bestaande stal worden ondergebracht, uitgerust met systeem V-1.5. (gescheiden water- en mestkanaal); dat dit wordt opgelegd als bijzondere voorwaarde;

Overwegende dat er nu dus gekozen wordt voor een ecocombiwasser als luchtwassysteem voor de nieuwe mestvarkensstal voor 2.880 varkens; dat de combiwasser bestaat uit een aaneenschakeling van 2 biologische wassers, waardoor de geurhinder 85 % en de ammoniakemissie 85% wordt gereduceerd; dat er een geuronderzoek uitgevoerd werd, rekening houdend met bovenstaande maatregelen en waarbij een stand still inzake hinder werd nagestreefd;

Overwegende dat uit het geuronderzoek blijkt dat in de aangepaste situatie er 2 woningen minder in woongebied met landelijk karakter worden teruggevonden in de zone waar er 1-1,5 OUE/m³ wordt waargenomen; dat voor woningen in agrarisch gebied alle geur tussen 1,5 OUE/m³ -3 OUE/m³ als gering negatief wordt aanzien en dat in de nieuwe situatie zich 27 woningen in deze zone zullen bevinden (-2 ten opzichte van de vergunde situatie); dat 10 woningen hier een matig negatief effect zullen ondervinden (= idem met vergunde situatie) en 1 woning een negatief effect (> 10 OUE/m³) (= idem met vergunde situatie); dat het risico op geurhinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat hieruit blijkt dat, indien de nieuwe stal wordt uitgerust met een ecocombisysteem en het aantal biggen wordt afgebouwd tot 2.250 stuks, er een stand still inzake geurhinder bekomen wordt ten opzichte van de huidig vergunde situatie; dat de ammoniakemissie ten opzichte van de vergunde situatie van 1.898 kg NH₃/j tot 1.806 NH₃/j daalt;

Overwegende dat de inrichting volgens het aanvraagdossier over 150 waarderingspunten zal beschikken; dat gelet op artikel 5.9.4.4 van Vlarem II de in acht te nemen minimale afstand tot de in dit artikel aangegeven hindergevoelige gebieden, 350 m bedraagt; dat er voldaan wordt aan deze afstandsregel;

Overwegende dat de exploitant op 27 november 2009 een geurmodellering naar aanleiding van de bovenvermelde ingetrokken (8 september 2011) milieuvergunningaanvraag indiende, waaruit bleek dat in het agrarisch gebied respectievelijk 13 woningen een gering negatief effect, 9 woningen een matig negatief effect en 0 woningen een negatief effect ondervonden (zie tabel 1) in de huidige toestand;

Tabel 1

	Effectbeoordeling	Huidig	Gewenst*
Woongebied			
0,5 - 1 OUE/m ³	Gering negatief	0	0
1 - 1,5 OUE/m ³	Matig negatief	0	0
> 1,5 OUE/m ³	Negatief effect	0	0
Woongebied met landelijk karakter			
1 - 1,5 OUE/m ³	Gering negatief	0	16
1,5 - 3 OUE/m ³	Matig negatief	0	0

> 3 OU _E /m ³	Negatief effect	0	0
Overig			
1,5 - 3 OU _E /m ³	Gering negatief	13	35
3 - 10 OU _E /m ³	Matig negatief	9	17
> 10 OU _E /m ³	Negatief effect	0	0

* 2.880 andere varkens met een combiwasser met 70 % geurreductie en 2.550 biggen in een AEA stal met system V-1.5

Overwegende dat er een verschil is met het tweede geuronderzoek naar aanleiding van de huidige milieuvergunningaanvraag waar de cijfers van de huidige en vergunde toestand respectievelijk 29, 10 en 1 woning bedroegen (zie tabel 2);

Tabel 2

	Effectbeoordeling	Vergund	Oorspronkelijk gewenst*	Alternatief **	Stand still** *
Woongebied					
0,5 - 1 OU _E /m ³	Gering negatief	0	0	0	0
1 - 1,5 OU _E /m ³	Matig negatief	0	0	0	0
> 1,5 OU _E /m ³	Negatief effect	0	0	0	0
Woongebied met landelijk karakter					
1 - 1,5 OU _E /m ³	Gering negatief	4	16	7	2
1,5 - 3 OU _E /m ³	Matig negatief	0	0	0	0
> 3 OU _E /m ³	Negatief effect	0	0	0	0
Overig					
1,5 - 3 OU _E /m ³	Gering negatief	29	35	27	27
3 - 10 OU _E /m ³	Matig negatief	10	16	14	10
> 10 OU _E /m ³	Negatief effect	1	1	1	1

*2.880 andere varkens met een combiwasser met 70 % geurreductie en 2.550 biggen in een AEA stal met systeem V-1.5

** 2.880 andere varkens met een combiwasser met 85 % geurreductie i.p.v. 70 % en 2.550 biggen in een AEA stal met een systeem V-1.5

*** 2.880 andere varkens met een combiwasser met 85 % geurreductie i.p.v. 70 % en 2.250 biggen i.p.v. 2.550 biggen in een AEA stal met een systeem V-1.5

Overwegende dat uit de tabellen dus blijkt dat de cijfers in de huidige situatie en oorspronkelijk gewenste situatie niet overeenkomen; dat in de huidige vergunde situatie het aantal gehinderden in de eerste geurstudie (tabel 1) merklijk lager is dan in de tweede geurstudie (tabel 2);

Overwegende dat het verschil te verklaren is doordat in de eerste geurstudie de 800 biggen foutief niet mee opgenomen zijn in de modellering; dat mogelijks dit is gebeurd doordat de biggen niet vergunningsplichtig zijn, en dat deze niet altijd vermeld worden bij de beschrijving van het vergunde dierenaantal, waardoor ze niet in rekening zijn gebracht bij de modellering;

Overwegende dat in de eerste modellering de biggen enkel in de gewenste situatie in rekening werden gebracht; dat in de 2de modellering de biggen zowel in de huidige als gewenste situatie in rekening zijn gebracht en daarom de 2de uitgevoerde modellering ook de correcte modellering is;

Overwegende dat in de gewenste situatie wel werd uitgegaan van hetzelfde aantal dieren, doch dat er bij 1 woning een verschil optreedt; dat zulks kan te wijten zijn aan het feit dat de modelleringen opnieuw uitgevoerd worden; dat bij iedere nieuwe modellering nieuwe contouren worden getekend rond een bepaalde concentratiezone; dat de ene woning, die in de 2de tabel een negatief effect ondervindt, net op de 10 ouE/ m³ contour zal gelegen zijn, dus een grensgeval; dat het iets anders tekenen van de contour ertoe kan leiden dat de woning een andere effectbepaling krijgt;

Overwegende dat wanneer men het aantal bijkomende geurgehinderden wil bepalen er wordt gekeken naar de immissie; dat immissie een waarde is die bepaald wordt bij de ontvanger, de zogenaamde geurgehinderde; dat het de waarneembare geur is die men opvangt op een specifiek punt in de omgeving; dat daarentegen de emissie een waarde is die bepaald wordt bij de bron, de zogenaamde geuruitstoot;

Overwegende dat er wordt gestreefd naar een standstill op het aantal geurgehinderden; dat om een standstill te bepalen, het dus niet mogelijk is om dit mathematisch te berekenen met enkel en alleen de gekende emissiewaarden; dat enkel emissie geen maat geeft voor de bijkomende hinder, wel de immissie; dat de immissie wordt bekomen na in rekening brengen van alle omgevingsfactoren die een rol kunnen spelen, zijnde: temperatuur, windrichting, aantal bronnen, geuremissie per bron, ventilatiedebiet per bron, ligging van de bronnen en de hoogte van de emissie; dat deze parameters ingeput worden in het IFDM verspreidingsmodel cfr. de modelleringsafspraken met de Dienst MER en zodoende er een inschatting wordt gemaakt van de geurimmissie in de omgeving van het project;

Overwegende dat uit de bijgevoegde geurstudie moet worden besloten dat de standstill op geurgehinderde gerealiseerd kan worden in de nieuwe gewenste toestand; dat doorslaggevend in deze modellering de omschakeling van natuurlijke naar mechanische ventilatie in de bestaande stal is en het feit dat de nieuwe stal zal uitgerust worden met een combiwasser waarbij de emissie op 1 punt met een aanzienlijk luchtsnelheid de stal verlaat; dat hierdoor de uitgaande lucht krachtig uitgestoten wordt, waardoor er een betere menging met de omgevingslucht optreedt en aldus een grotere verdunning; dat dit zal resulteren in relatief lage geurconcentraties, ondanks de toename in emissie”.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

4. Ambtshalve wordt vastgesteld dat verzoeker geen belang heeft bij de vernietiging van artikel 1 van het bestreden besluit waarbij het vroegere ministerieel besluit van 20 augustus 2012 wordt ingetrokken. Die bepaling is

volledig afsplitsbaar van de overige onderdelen van het bestreden besluit.

Het beroep is in die mate niet ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel (eerste onderdeel)

Standpunt van de partijen

5. In een eerste middel voert verzoeker de schending aan van artikel 17 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: motiveringswet) en van het redelijkheidsbeginsel.

Meer in het bijzonder stelt hij dat de verwerende partij “op grond van manifest onjuiste en onredelijke overwegingen” heeft besloten dat de hinder en de risico’s tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt.

Zo gaat verzoeker, in hetgeen als een eerste onderdeel kan worden beschouwd, in op de met de kwestieuze inrichting gepaard gaande geurhinder. Volgens verzoeker wordt in het bestreden besluit immers nog steeds geen redelijke verklaring bijgebracht voor de verschillen in uitgangspunten tussen de diverse geurstudies. Met name druist het volgens verzoeker in tegen de redelijkheid “om voor te houden dat men binnen één en dezelfde studie wel rekening heeft gehouden met de aanwezigheid van 800 biggen bij het bepalen van de geurhinder bij de gewenste situatie, doch niet bij het bepalen van de geurhinder bij de huidige situatie”. Voorts blijkt uit geen enkel concreet stuk dat verkeerdelijk geen rekening zou zijn gehouden met de 800 biggen; de verwerende partij beperkt zich in dit verband tot “loutere en oncontroleerbare beweringen”. Zeker in het licht van de voorgaande gerechtelijke procedures acht verzoeker een dergelijke

motivering niet deugdelijk. En zelfs indien er foutief geen rekening zou zijn gehouden met de aanwezigheid van 800 biggen, dan nog kan volgens verzoeker het grote verschil tussen de beide studies hier niet door worden verklaard. Verzoeker wijst er in dit verband op dat voor die 800 biggen geen milieuvergunningsplicht geldt, zodat er, in de visie van de regelgever, van kan worden uitgegaan dat de door die biggen veroorzaakte hinder eerder beperkt is. Nog volgens verzoeker klemmt één en ander des te meer nu de afdeling Milieuvergunningen zich op 11 augustus 2009 in haar advies heeft aangesloten bij de bevindingen uit de eerste geurstudie. Daarnaast argumenteert verzoeker dat, waar de 2.250 biggen in een oude stal met ammoniakemissiearmsysteem zullen worden ondergebracht, hun geur slechts met dertig procent kan worden verminderd, zodat nog steeds de geur van 1.575 biggen bijkomend zal dienen te worden ondergaan. Verzoeker meent dat zulks te vergelijken valt met de geur van 525 varkens. Ook de geur van de 2.880 varkens in de nieuwe stal kan niet volledig worden geneutraliseerd, doch slechts voor 85 %, zodat er nog steeds een geurhinder van 432 varkens overblijft. Gelet op de thans aanwezige 400 varkens, wordt de bijkomende hinder door het bestuur “kennelijk en op onwetenschappelijke wijze onderschat”. Ten slotte wijst hij er nog op dat bij een op 22 juli 2009 uitgevoerd plaatsbezoek reeds een penetrante mestgeur werd vastgesteld en dat de afdeling Milieuvergunningen op 11 augustus 2009 een ongunstig advies uitbracht.

6. De verwerende partij wijst er vooreerst op dat niet alleen een nieuwe stal met een luchtwassysteem met 85 % reductie wordt gebouwd, doch dat ook de bestaande stal wordt aangepast door het toepassen van een ammoniakemissiearm stalsysteem voor biggen, het zogenaamde “AES systeem type V 1.5”. Bij het beoordelen van de geurhinder zijn voorts niet alleen de immissiewaarden van belang en kan er geen gewag worden gemaakt van een vaste correlatie tussen de immissiewaarden en de emissiewaarden. Daarentegen vereist het exact beoordelen van de geurhinder “complexe berekeningen die volgens een geurmodel moeten worden uitgevoerd”. Wat de in het bestreden besluit opgegeven verklaring betreft voor het verschil tussen de twee geurstudies, meent de verwerende partij dat aangezien er in de vergunning voor de bestaande situatie

helemaal geen melding wordt gemaakt van biggen, zulks gemakkelijk kan resulteren in de vergissing om hiermee geen rekening te houden bij het bekijken van de bestaande situatie. Dat er in dezelfde studie wel rekening wordt gehouden met de biggen voor wat de gewenste situatie betreft, hoeft volgens de verwerende partij evenmin te verwonderen, nu de biggen in de nieuwe aanvraag wel expliciet worden vermeld. Die biggen kunnen wel degelijk een belangrijke invloed hebben op het aantal geurgehinderde woningen, te meer nu het grootste verschil in geurgehinderde woningen zich situeert in de laagste categorie tussen 1,5 en 3 OU_E/m³. Nog volgens de verwerende partij kunnen de 800 biggen overigens geenszins worden aangemerkt als onbeduidend voor de geurhinder. De verwerende partij besluit dat de nieuwe studie correct is, hetgeen ook blijkt uit het gunstig advies van de afdeling Milieuvergunningen, zodat het verschil tussen de oude en de nieuwe geurstudie slechts door een fout in de eerstvermelde kan worden verklaard. De verwerende partij wijst er aldus op dat de geur- en ammoniakemissie bij de toekomstige exploitatie zal afnemen, zeker ter hoogte van verzoekers woning.

7. De tussenkommende partij merkt vooreerst op dat van verzoeker, als eigenaar en bewoner van een woning gelegen in agrarisch gebied, een verhoogde tolerantiegraad mag worden verwacht ten aanzien van zoneëigen activiteiten. Zij aanvaardt niet dat zonevreemde woningen de vigerende gewestplanbestemming zouden vermogen te hypothekeren en verwijst dienaangaande naar rechtspraak van de Raad van State. Tevens meent zij dat de overheid te dezen aandacht heeft gehad voor de bescherming van de mens en het leefmilieu, dat zij een billijk evenwicht in acht heeft genomen tussen de bij de zaak betrokken belangen, en dat zij daarbij rekening heeft gehouden met de eerdere bemerkingen van de Raad van State. Dat het bestuur reeds twee maal voor de sluiting van de debatten de bestreden beslissing heeft ingetrokken, valt volgens haar toe te juichen in het licht van een spoedig en efficiënt rechtsherstel. Wat het verschil tussen de twee geurstudies betreft, verwijst zij naar de in het bestreden besluit opgenomen motivering. Aangezien in de vergunning voor de bestaande situatie geen melding wordt gemaakt van de aanwezigheid van biggen, is het niet

kennelijk onredelijk om aan te nemen dat hiermee geen rekening werd gehouden bij de beoordeling van de bestaande situatie. Dat in dezelfde studie wel rekening wordt gehouden met de biggen voor wat de gewenste situatie betreft, hoeft volgens de tussenkommende partij evenmin te verwonderen, nu de biggen in de nieuwe aanvraag wel uitdrukkelijk worden vermeld. Deze uitleg acht de tussenkommende partij zeer geloofwaardig, “vermits het grootste verschil in de geurgehinderde woningen zich situeert in de laagste categorie, met name tussen 1,5 en 3 OU_E/m^3 ”, een categorie die wordt beïnvloed door zelfs het kleinste verschil in geurhinder. Vermits de geur van biggen minder sterk is dan deze van andere varkens, is het niet vergezocht om het verschil bij de eerstgenoemde dieren te situeren. Verzoeker spreekt zichzelf in dit verband overigens tegen, waar hij enerzijds stelt dat het verschil niet kan worden verklaard door het al dan niet in rekening brengen van de betreffende 800 biggen, doch anderzijds meent dat de geur van 1.575 biggen overeenstemt met deze van 525 varkens. Dat de in het bestreden besluit opgenomen verklaring geenszins uit de lucht gegrepen is, blijkt tevens uit de bijkomende geurstudie van 10 augustus 2012. Verzoeker toont niet aan dat de gegeven verklaring niet zou stroken met de werkelijkheid.

De tussenkommende partij betwist voorts dat er een eenvoudig mathematisch verband zou bestaan tussen het aantal gehouden varkens en de emissiewaarden. Immers vormt de immissie, waarbij rekening wordt gehouden met alle omgevingsfactoren, de maat voor de bijkomende hinder. Uit de bijgevoegde geurstudie blijkt dat de standstill op geurhinderniveau inderdaad kan worden gerealiseerd. De geur- en ammoniakemissie zal ter hoogte van verzoekers woning zelfs afnemen.

Zij besluit dat de verschillen in de beide geurstudies wel degelijk te verklaren vallen doordat in de eerste geurstudie geen rekening werd gehouden met de 800 niet-vergunningsplichtige biggen, alsmede door het feit dat geurhinder wordt beoordeeld op basis van variabele immissiewaarden en dat bij elke geurstudie nieuwe contouren moeten worden uitgetekend.

8. In haar laatste memorie beklemtoont de verwerende partij dat in het bestreden besluit wel degelijk een verklaring wordt gegeven voor het verschil in uitgangspunten tussen de twee geurstudies, dat die verklaring overtuigt en niet onredelijk is. Meer bepaald gaat de eerste geurstudie uit van een foutief uitgangspunt en moesten de modelleringen in de tweede geurstudie opnieuw worden uitgevoerd zodat ook de contouren rond een bepaalde concentratiezone anders moesten worden getekend. Volgens de verwerende partij is het volkomen nutteloos om een vergelijking te maken tussen verschillende geurstudies die elk uitgaan van een andere modellering.

9. De tussenkomende partij betoogt in haar laatste memorie dat in de bestreden beslissing uitdrukkelijk wordt overwogen dat het verschil tussen de beide geurstudies verklaard kan worden doordat in de eerste geurstudie 800 biggen niet in rekening werden gebracht voor de beoordeling van de huidige situatie. Zij verwijst in dit verband naar de “Bijkomende nota geuronderzoek” van 10 augustus 2012, opgesteld door de BVBA farMER.

Beoordeling

10. De in de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet vervatte uitdrukkelijke motiveringsplicht heeft tot doel de burger in kennis te stellen van de redenen waarom de administratieve overheid een beslissing heeft genomen, zodat hij kan oordelen of het nuttig is zich hiertegen te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De voornoemde artikelen 2 en 3 verplichten de administratieve overheid ertoe, in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen, die aan de beslissing ten grondslag liggen en dit op een afdoende wijze. Het begrip afdoende impliceert enerzijds dat de opgelegde motivering in rechte en in feite evenredig moet zijn met het belang van de genomen beslissing en anderzijds dat zij draagkrachtig moet zijn.

Opdat de in het bestreden besluit weergegeven motieven als afdoende zouden kunnen worden beschouwd, is onder meer vereist dat zij kunnen

bogen op voldoende concrete feitelijke gegevens die minstens moeten kunnen worden teruggevonden in het administratief dossier.

11. De Raad van State heeft reeds in het kader van de voorgaande procedures vastgesteld dat omtrent de vergunningsaanvraag twee geurstudies werden opgesteld die grondige verschillen vertonen, met name op het vlak van hun respectieve uitgangspunten, en dat daarvoor geen deugdelijke verklaring wordt bijgebracht.

Blijkens de motivering van het thans bestreden besluit zouden die verschillen louter te wijten zijn aan het feit dat “in de eerste geurstudie de 800 biggen foutief niet mee opgenomen zijn in de modellering”. De verwerende partij heeft die verklaring blijkbaar ontleend aan de door de BVBA farMER opgemaakte “Bijkomende nota geuronderzoek” van 10 augustus 2012 waarin wordt gesteld dat “de biggen (800 biggen) in de eerste geurmodellering in de huidige situatie foutief niet meegerekend werden” en dat “dit [mogelijks is] gebeurd doordat de biggen niet vergunningsplichtig zijn, en dat deze niet steeds vermeld worden bij de beschrijving van hun vergunde dierenaantal, waardoor ze niet in rekening gebracht zijn”.

De bijkomende nota van 10 augustus 2012 werd niet voorgelegd aan de adviesverlenende instanties. Noch uit het bestreden besluit noch uit het administratief dossier valt af te leiden dat de verwerende partij de juistheid van die verklaring zelf heeft gecontroleerd. Nochtans is die verklaring allerminst voor de hand liggend aangezien de zogezegd foutieve modellering betrekking heeft op een destijds half gesloten varkensbedrijf waarbij de biggen op het bedrijf zelf werden geproduceerd (milieuvergunningsaanvraag van 29 november 2010, bijlage D3 “Beschrijving van de bedrijfs- en productieprocessen”). Vermits de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de geurhinder steunt op het cruciale motief dat, ondanks de belangrijke uitbreiding van het aantal gehouden mestvarkens, er toch een standstill van de geurhinder zou optreden in vergelijking met de voorheen vergunde toestand, volstaat het niet dat de verwerende partij zich argeloos en

zonder nader onderzoek aansluit bij een uitleg die in opdracht van de aanvrager van de vergunning wordt verschaft en die, gelet op de bijzondere omstandigheden van de zaak, van wezenlijk belang is.

Het eerste onderdeel van het middel is gegrond.

VI. Rechtsplegingsvergoeding

12. Op de vraag van verzoeker tot het toekennen van een rechtsplegingsvergoeding kan niet worden ingegaan. Het koninklijk besluit van 28 maart 2014 dat uitvoering heeft gegeven aan artikel 30/1 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State van 12 januari 1973 is, gelet op zijn artikel 9, slechts van toepassing op de beroepen ingediend vanaf 2 april 2014.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de artikelen 2 tot en met 8 van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 19 augustus 2013 waarbij het bestuurlijk beroep ingediend tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 9 juni 2011, houdende de weigering aan de BVBA Bruvarko van de milieuvergunning voor het veranderen door toevoeging, wijziging en uitbreiding van een varkenshouderij, gelegen aan de Hofstraat 4 te Ravels, gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde milieuvergunning wordt verleend.

De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het gedeeltelijk vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 375 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vier februari tweeduizend zestien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	kamervoorzitter,
Pierre Barra,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Eric Brewaeys